

Huis voor Democratie en Rechtsstaat

Het Huis voor Democratie en Rechtsstaat ontvangt gemiddeld **1000 bezoekers per dag**, waaronder op drukke schooldagen rond de 750 scholieren. Zij maken op een aansprekende en actieve manier **kennis met de werking van het politieke stelsel en de rechtsstaat** in Nederland. Ze zien zelf hoe politieke besluitvorming plaatsvindt. Ze ervaren in politieke simulaties zélf hoe lastig het is om afwegingen te maken. Ze gaan in gesprek met volksvertegenwoordigers en bewindspersonen. Leerlingen kruipen in de rol van journalist, gaan op zoektocht door de stad, gaan in gesprek met burgers over politieke issues, maken een film of spelen een simulatiespel over parlementaire besluitvorming of over een rechtszaak.

De grote zaal in het Huis is een verkleinde kopie van Tweede Kamerzaal. Simulaties van politieke besluitvorming door scholieren en andere bezoekers benaderen zoveel mogelijk de 'echte politiek'.

Veel aandacht is er voor het inzichtelijk maken van ons systeem van rechtspraak. Een bezoek aan een zitting, gesprekken met vertegenwoordigers van het OM en de zittende magistratuur en rechtspraaksimulaties geven leerlingen inzicht in de (problemen van) rechtspraak in Nederland.

Belangrijke bouwstenen voor het programma zijn de activiteiten van **De Haagse Tribune** van het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) en die van het **Bezoekerscentrum Binnenhof**. Maar het aanbod van het Huis voor Democratie en Rechtsstaat biedt meer variatie. Sommige bezoekers brengen een kort bezoek aan een expositie. Een deel van de scholieren is de hele dag in en rond het Huis in touw. Andere scholen kiezen voor een programma van een halve dag en combineren dat met een bezoek aan andere attracties in Den Haag.

Naast de groepsprogramma's biedt het Huis voor jongeren kleine en grotere bijeenkomsten, zoals evenementen van CoolPolitics, scholieren- en studentenparlementen en debatwedstrijden.

Een simulatie van een raadsvergadering in het eigen gemeentehuis, zoals het IPP die organiseert in het programma *Wegwijs op het Gemeentehuis*, vormt een opmaat voor een bezoek aan het Huis.

Via een kleine permanente expositie krijgt een breed publiek inzicht in de geschiedenis van de representatieve democratie in Nederland. Via panelen, touchscreenzuilen en filmbeelden krijgen bezoekers een beeld van de wording van het Nederlandse politieke stelsel. Bezoekers zien dat democratie niet vanzelf spreekt, maar verworven werd en voortdurend nog aan veranderingen en bedreigingen onderhevig is. Daarnaast is er een ruimte voor wisselende thematische presentaties.

Het Huis is een uitvalsbasis voor politiek-historische wandelingen en speurtochten door het gebied op en rond het Binnenhof. Ook organiseert het **excursies naar tal van instellingen in Den Haag**, ook buiten het Binnenhof: de Raad van State, de Kiesraad, het bureau van het Europees Parlement, de vertegenwoordiging van de Europese Commissie, het stadhuis, het provinciehuis, ministeries ('Wat doen al die ambtenaren toch?') en mogelijk partijbureaus. Daarnaast laat het Huis Den Haag zien als internationale stad van vrede, recht en veiligheid en organiseert het bezoeken aan internationale instellingen als het Vredespaleis en het Internationale Hof van Justitie.

Het Huis heeft uiteraard een eigen nieuwsbrief en een eigen website (inclusief een onderwijsportal) om breed publiciteit te maken voor zijn programma's en mogelijkheden. Via zijn website en door de productie van educatief materiaal speelt het Huis een belangrijke rol voor **politieke educatie in het voortgezet onderwijs**.

Media en politiek zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Die relatie komt structureel aan bod door bezoekers te laten zien en ervaren hoe de media werken. Door intensieve samenwerking met Internationaal Perscentrum Nieuwspoort biedt het Huis plaats aan **persconferenties en -presentaties**, prijsuitreikingen, live **radio- en tv-uitzendingen** met publiek en biedt het simulaties van de rol van media in politieke processen.

De combinatie van functies geeft niet alleen veel synergievoordelen, het levert ook een sterk totaalconcept op. De bekendheid en de attractiviteit van het Huis worden er door vergroot.

Mogelijke activiteiten

A. Educatieve activiteiten

Voor groepen uit het voortgezet onderwijs:

- Politieke Start-stop DVD (film waarover vragen worden gesteld)
- Rollenspel over een Kamerdebat
- Gesprek met een Kamerlid
- Bezoek aan expositie *De wording van democratie en rechtsstaat in Nederland*
- Bezoek aan vergaderzaal Eerste en Tweede Kamer

Voorts een selectie uit educatieve werkvormen:

- Politieke quizen; Vraag en antwoordspel: Wie beslist waarover?
- Debatspel; discussiëren en argumenteren over actuele kwesties
- Dilemmium: doolhof van dilemma's. Op elke splitsing van paden wordt de bezoeker voor een dilemma geplaatst. Elke keuze leidt naar een volgend dilemma. Bezoekers vragen zich af of ze wel de juiste keuze hebben gemaakt, maar komen al snel tot de ontdekking dat iedere keuze voor- en nadelen heeft. Bestaan eenvoudige of juiste antwoorden wel?
- Spoorzoeken in Den Haag: zelf politieke en historische plekken zoeken op en rond het Binnenhof
- Informatie / discussie over politieke visies en partijprogramma's: politieke assenstelsels
- Zelf politici interviewen met microfoon en camera; nabespreken
- Zelf burgers enquêteren over politieke issues met PDA's (handcomputers); resultaten nabespreken
- Uitgebreide simulatie over politieke besluitvorming met rollen van burger, belangengroep, media, beleidsambtenaar/expert, volksvertegenwoordiger, bestuurder
- Excursie naar een ministerie, de Raad van State, Kiesraad, Vredespaleis, enz.

Apart onderwijsprogramma over **Democratie, Rechtsstaat en de Tweede Wereldoorlog.**

Reflectie op de betekenis van WO II voor de waardering van onze rechtsstaat met:

- DVD over de gevolgen van de Duitse bezetting voor de Nederlandse rechtsstaat; film wordt onderbroken voor discussie met leerlingen
- Dilemma-spel: 'burgemeester-in-oorlogstijd- situaties'; Koningin: 'weggaan of blijven'; verzet: geweld of geen geweld; ambtenaren/politiefunctionarissen: etc.
- Gesprek met Kamerlid over zijn/haar visie op bezetting en rechtsstaat en verwante actuele vraagstukken
- Speurtocht WO II op en rond het Binnenhof, gebouwen, monumenten, historische plekken
- Rollenspel in de vorm van een rechtszaak over botsende grondrechten

Voor **docenten** en andere educatief werkers en politiek geïnteresseerden:

- Publiekstijdschrift over democratie en rechtsstaat
- Docentenwebsite met lesmateriaal en docentenhandleidingen
- Themadagen voor docenten in Den Haag
- Website met themadossiers voor scholieren voortgezet onderwijs; geen kant-en-klare werkstukken, maar hulpmiddelen
- Landendossiers: hoe werkt de parlementaire democratie elders?
- Monitor parlementair (stem-)gedrag (Testbeeld Binnenhof)

Voor **groepen volwassenen** programma's op maat met bovenstaande ingrediënten.

B. Media en publiciteit

- Locatie voor radio en tv-uitzendingen, liefst actualiteit of debat, maar bv. ook geschiedenis.
- Jaarlijks politiek film- of documentairefestival: met thema's als Nederlandse documentaires; Nederlandse politiek in speelfilms (De Mannetjesmaker, Aletta Jacobs, Mevrouw de Minister, Nynke, ...); Nieuwe Nederlanders; Schokkende tv (Beeldreligie, Barend Servet bij Juliana, Submission).
- Uw eigen mediatraining. Wat leren politici van mediatrainers?
- Hoe bespeelt u zelf de media? Trainingen voor groepen burgers over omgaan met media bij burgerinitiatieven.
- Training kritisch mediagebruik: doorzien van nieuws- en beeldselectie, beeld- en geluidsmanipulatie, demagogie, publieke opiniemanipulatie enz.

C. Bijzondere evenementen

- **N18 (nachttien)** Inwijdingsfeest in de democratie. Een groots landelijk evenement voor jongeren die 18 worden. Aan het einde van elk jaar worden alle jongeren van 18 uitgenodigd voor het N18-festival. Jongeren gaan in gesprek met jonge politici, jonge zakenmensen en jonge activisten over de toekomst van Nederland en de rol die zij daar zelf in hebben. Er worden heel praktische resultaten gepresenteerd van wat jongeren politiek en maatschappelijk voor elkaar hebben gekregen.
- Jaarlijks **Festival van de Democratie en Rechtsstaat**, waar tevens een prestigieuze prijs wordt uitgereikt.
- Bestaande evenementen worden naar het Huis gehaald, zoals Parlementaire Debatwedstrijd, Gemeentegame, uitreiking Machiavelli prijs, 5 mei-evenement, Politicologenetmaal.

D. Exposities

- **Kleine permanente expositie** over de wording van de parlementaire democratie en de rechtsstaat in Nederland. Chronologische presentatie / tijdreizen met objecten, prenten, schilderijen, foto's, kranten, affiches; Beeldbank beroemde Kamerdebatten; Vergelijking met het buitenland; Sim NL (Bestuur je land, en kijk of je het beter doet dan je voorvaders).
- **Laboratorium NL** Nederland over 20 jaar: een presentatie van mogelijke toekomsten van Nederland. Bezoekers krijgen (historische) informatie, statistieken en toekomstverwachtingen, krijgen keuzes voorgelegd, en moeten uiteindelijk zelf kiezen: door middel van een touchscreen beantwoorden zij vragen die hen gesteld worden in een soort Stemwijzer. Tot slot krijgt de deelnemer het scenario gepresenteerd waarvoor hij heeft gekozen.
- **Tijdelijke exposities** over uiteenlopende politieke thema's bijvoorbeeld: Humor en politiek (cartoons, geluids- en video- opnamen; Opstand (beeldenstorm,

Troelstra, spandoekencollectie IISG, maar ook Fortuyn); Waterland (waterschappen als kraamkamer democratie, Waterlinie & neutraliteitspolitiek, Deltawerken & consensusmodel, de Prins en het watermanagement, Rijkswaterstaat); Plan Ooit; expositie van nooit gerealiseerde grootse plannen; Televisiedemocratie (oude tv-spots, eerste tv-debatten, Wiegel-Den Uyl, Fortuyn-Melkert); Politiek en popmuziek; Politiek geweld van Willem van Oranje tot Theo Van Gogh).

- **Bestaande (tijdelijke) tentoonstellingen** worden naar het Huis gehaald, zoals Politiek in prent (nu o.a. in Nieuwspoort) en World Press Photo.

E. Excursies

- Binnenhofexcursies met bezoeken aan zalen en vergaderingen van Eerste en Tweede Kamer.
- Bezoeken met inleiding en rondleiding aan instellingen als Raad van State, Kiesraad, ministerie, partijbureau, voorlichtingsbureau EP, strafgevangenis, Internationaal Strafhof, Vredespaleis.